16.9.2026 D/423/04.05.01/2025

Tarkastuskertomus 14/2026 Valtiovarainministeriön meno- ja verokartoitukset

Yhteenveto kertomusluonnoksen lausunnoista

Valtiontalouden tarkastusvirasto on pyytänyt ja saanut viitekohdassa mainitun tarkastuskertomuksen luonnoksesta palautetta seuraavasti:

- valtiovarainministeriö (VM), 24.6.2026

Lausunnonantajalla on ollut tilaisuus

- lausua näkemyksensä tarkastuskertomusluonnoksessa esitetyistä tarkastusviraston kannanotoista sekä
- esittää kertomusluonnoksen tekstiin korjaus- ja täsmennysehdotuksia.

Ennen lopullisen tarkastuskertomuksen antamista tarkastusvirasto on kertomusta viimeisteltäessä ottanut huomioon palautteen seuraavasti:

Lausunnonantajien näkemykset kannanotoista

Lausunnossaan VM pitää tarkastuskertomuksen suositusta nro 1 (vaikutusarvioita koskevien perusteltujen linjausten esittäminen ja epävarmuuksien viestimisestä huolehtiminen) perusteltuna, ja tuo esille kytköksen VM:ssä parhaillaan käynnissä olevaan vaikutusarvioinnin kehittämistyöhön.

Suosituksesta nro 2 (tarve esittää menokartoituksessa yhteenveto siitä, mihin menokohteisiin säästötoimet kohdentuvat) VM toteaa, että VTV ei täsmennä, miten menokartoituksen sisältämien toimien kohdentumista tulisi tarkastella, ja että toimien vaihtoehtoisuus, osittainen päällekkäisyys sekä mahdolliset ristikkäisvaikutukset luovat myös omat haasteensa yhteenvedon laatimiselle. VTV toteaa, että ko. yhteenveto on mahdollista toteuttaa useilla eri tavoilla, ja VM:lle on esitetty tarkastusprosessin aikana esimerkkinä ko. tarkastelu kahden eri tavan mukaisena. VM:n mainitsemat rajoitteet eivät estä suosituksen toteutusta. On tarkoituksenmukaista, että tarkastelutavan tarkempi valinta jää VM:lle.

Suosituksesta nro 3 (tarve lisätä meno- ja verokartoitusten laadinta- ja julkaisuvelvoite lainsäädäntöön) VM toteaa, että nykyiset järjestelyt (VM:n työjärjestys ja kartoitusten havaittu hyödyllisyys) turvaavat riittävästi kartoitusten laadinnan jatkuvuuden, ja että viime vuosina on pikemminkin pyritty karsimaan julkisen hallinnon lakisääteisiä tehtäviä kuin lisäämään uusia. VTV toteaa, että VM:n esittämät asiat eivät olennaisesti vaikuta perusteisiin, joilla VTV suosittaa sääntelyn vahvistamista suosituksen mukaisella tavalla. VTV:n näkemyksen mukaan nykyiset järjestelyt eivät riitä turvaamaan nykyisen kaltaisen kartoituskokonaisuuden laadinnan ja julkaisun jatkuvuutta, vaan tämän toteutuminen riippuu virkamiesjohdon ja poliittisen johdon päätöksistä.

Suositukseen nro 4 (systemaattisen kartoitusprosessin luominen ja kuvaaminen, mm. sektoriministeriöiden asiantuntemuksen hyödyntämiseen liittyen) VM tunnistaa systemaattisen prosessin ja prosessikuvauksen hyödyt sekä pitää keskeisten asiantuntijoiden kuulemista tärkeänä. Lisäksi VM taustoittaa tähän mennessä käytössä olleita menettelyjä. Samalla VM pitää tärkeänä keventää hallinnollisia prosesseja ja byrokratiaa, kun resurssit ovat pienenemässä. VTV kiinnittää huomiota siihen, että selkeät ja hyvin määritellyt prosessit voivat myös säästää resursseja ja auttaa hyödyntämään ministeriöiden asiantuntemusta tehokkaasti ja laaja-alaisesti. VTV:n näkemyksen mukaan suositus on mahdollista toteuttaa ilman tarpeetonta hallinnollista lisätaakkaa.

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO
PORKKALANKATU 1 | PL 1119 | 00101 HELSINKI
PUH. 09 4321 | WWW.VTV.FI

VM korostaa yleisesti, ettei meno- ja verokartoitusten tarkoituksena ole esittää toimenpiteitä tai suositella tiettyä toimenpidekokonaisuutta toteutettavaksi, vaan tarjota laaja joukko mahdollisia toimenpiteitä poliittisen päätöksenteon tueksi.

VM:n esiin tuomat kannanottoja koskevat näkemykset eivät johtaneet muutoksiin lopullisessa tarkastuskertomuksessa.

Teknisluonteiset täsmennys- ja korjausehdotukset

VM:n lausunnossa esitetyistä teknisluonteisista huomioista valtaosa on otettu tekstimuutoksina huomioon lopullisessa tarkastuskertomuksessa.

Lisätietoja: johtava finanssipolitiikan tarkastaja Mika Sainio, p. 09 432 5813